

BU-SAK 60/2012
HST-SAK 13/2012

Forslag om personlig ombud psykisk helse

Bakgrunn:

Bydel Sagene har i samarbeid med PIO-senteret og Oslo Kommune siden 2010 hatt en ordning med personlig ombud innen psykisk helsevern.

Tilbudet finansieres i dag med støtte av Oslo kommune, Sagene bydel og samhandlingsmidler fra staten.

(PIO-senteret er pårørende i Oslos eget ressurscenter for psykisk helse som retter seg mot alle som står nær mennesker med psykisk helsesvikt og/eller rusproblemer. Senteret er forankret i pårørende og brukeres erfaringer, og drives av Landsforeningen for pårørende innen psykisk helse, LPP Oslo.)

PIO er positive til at knytte flere bydeler knyttes nærmere opp mot ordningen.

Mange alvorlig psykisk syke innbyggere i Oslo er enten ikke i behandling eller mottar en behandling og oppfølging som verken er adekvat eller tilstrekkelig. Personlig ombud skal bistå personer som ikke vil ha hjelp av helsevesenet, eller som helsevesenet ikke klarer å bistå.

Viktige prinsipper for ordningen med personlig ombud:

- Klienten er oppdragsgiver og styrer prosessen
- Det er ombudet som velges av klienten, ikke omvendt
- Arbeidet utgår fra den enkeltes behov og ønsker, ikke fra noe behandlingsperspektiv
- Ombudet skal fokusere på det friske og se muligheter, ikke symptom, problem og begrensninger
- Man arbeider ut ifra opplevde behov, ikke fra diagnoser eller sykdomsbilde

Målgruppene:

- Personer som ennå ikke har kontakt med, eller som ikke ønsker kontakt med, hjelpeapparatet. Ofte lever de i stor nød og er isolerte. Noen bor sammen med pårørende.
- Personer som allerede mottar tjenester, men der tjenestene ikke samsvarer med klientens behov eller bidrar til bedring. Det kan for eksempel skyldes for lite eller ikke tett nok oppfølging, eller tjenester som ikke er samordnet.
- Personer som det offentlige tjenesteapparatet ikke makter å ta hånd om eller hjelpe av ulike grunner, som oppfattes som vanskelige eller farlige. Noen blir krevende gjengangere, mens andre går "under jorden".

Målsettinger for personlig ombud:

- Større innflytelse over behandling og tjenester og dermed bedre tilpassede tjenester
- Sammenheng og helhet i tjenestene
- Færre tvangsinnleggelse
- Å få på plass den hjelp klienten har krav på i henhold til loven
- Å avdekke systemsvikt innenfor hjelpeapparatet, både spesialisthelsetjenesten og tjenester i Oslo kommune, inkludert NAV
- Bedre samhandling og samarbeid mellom de ulike instansene rundt klienten

- *Innsikt og informasjon om hvilke strukturelle grep som kan bidra til å redusere tvangsinnleggelser og bruk av tvangsmidler*

Rambøl Management utførte i perioden januar til desember 2011 en følgeevaluering av prosjektet.

Det fremgår av denne evalueringen at man har lykket med å etablere tillit til klientene, og at dette har lagt til rette for at man får anledning til å fremme klientens sak og ønsker i møtet med øvrige tjenester. Gjennom dette har klientenes tilgang på ulike tjenester blitt styrket.

Gjennom samarbeid med for eksempel spesialisthelsetjeneste på den ene siden og med kommunens tjenester på den andre siden har man også bidratt til å sikre sammenheng og helhet i tjenestene til enkelte brukere.

Forsøket vurderes videre å ha lykket med å gi klienter en mer meningsfull hverdag gjennom å knytte klienter til sosiale nettverk/fora og aktiviteter.

Sentralt i personlig ombudsarbeidet er et ønske om å jobbe tett på klienten, og om å benytte egen person og kompetanse i møtet med klienten. Det fremgår at det krever mye tid å opprette og opprettholde relasjoner og tillit. Videre forstås det som viktig at klienten selv styrer sin egen utvikling, og at hjelpen skal være på klientens premisser.

Det fremgår av evalueringen at det er et opplevd behov for et tiltak som personlig ombud i Oslo kommune. Dette går frem av pågang fra pårørende, klienter og representanter for ulike tjenester.

Forslag til vedtak:

Bydelsutvalget mener det er viktig at bydel Gamle Oslo har et best mulig tilbud til innbyggere med alvorlige psykiske lidelser.

Sett i sammenheng med Samhandlingsreformen og et ønske om at bydelen skal ha fokus på forebygging, er ordningen med personlig ombud et godt og viktig tilbud til denne målgruppen.

Bydelsutvalget ber bydelsdirektøren ta kontakt med bydel Sagene og PIO-senteret med hensikt å få til et samarbeid der Bydel Gamle Oslo får en liknende tilknytning som bydel Sagene har til prosjektet med personlig ombud.